

**CULTURA CALDES DE MALAVELLA -**  
**2 octubre 2020 2.00 h**

# Amfibis de fa milions d'anys

- Al Camp dels Ninots s'han trobat tritons i tortugues que es creien extingides



## **J. CAMPS LINNELL - CALDES DE MALAVELLA**

La divuitena campanya d'excavació que des del 14 de setembre fins avui ha portat a terme l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social (Iphes) al jaciment del Camp dels Ninots de Caldes de Malavella ha aportat gran quantitat de restes esquelètiques d'amfibis, rèptils i peixos que fa 3,1 milions d'anys van

quedar atrapats en un volcà. La conservació excepcional d'aquests esquelets complets i en connexió anatòmica de grans i petits vertebrats, corresponents a espècies molt poc representades en el registre fòssil internacional, fa del Camp dels Ninots un patrimoni singular i únic al país.

La campanya d'aquest any, en què han participat una dotzena de professionals, s'ha centrat en l'excavació del sector de Ca n'Argilera. L'excavació, dirigida per Jordi Agustí, Bruno Gómez i Gerard Campeny, ha permès recuperar una gran quantitat de restes de petits vertebrats, sobretot peixos, rèptils i amfibis, en un estat de conservació "excepcional". Alguns, fins i tot, amb restes de possible matèria orgànica. Concretament, en el grup d'amfibis –abundant en el registre fòssil del Camp dels Ninots– s'han localitzat gripaus i granotes i tritons, amb esquelets sencers i connexió anatòmica d'exemplars de totes les edats.

El cas dels tritons és, segons els experts, especialment rellevant perquè es tracta d'animals molt difícils de localitzar en el registre paleontològic. Els esquelets documentats corresponen a dos tipus diferents de tritons, els ofegabous i el tritó palmat. La presència de granotes verdes i de dues formes de tritons constaten la presència d'un medi aquàtic estable perquè es tracta d'espècies que no s'allunyen gaire de l'aigua durant l'any.

### **Més anys de vida**

Una de les troballes que els paleontòlegs destaquen és la de l'anomenada tortuga caiman (*Chelydropsis cf. pontica*), molt escassa en el registre paleontològic i, per tant, considerada "excepcional" en aquestes cronologies, ja que es considerava que a Europa s'havia extingit fa uns

3,5 milions d'anys, si bé les restes trobades al Camp dels Ninots demostren que va desaparèixer 400.000 anys més tard.

Passa el mateix amb l'altra espècie identificada, però en relació amb la seva aparició a Europa, la *Mauremys leprosa*, coneguda popularment com a tortuga de rierol, ja que fins que no va aparèixer al Camp dels Ninots i al jaciment de Las Higuieruelas (Ciudad Real) s'associava als inicis del quaternari. I així es reescriu la història. Enguany ha estat una campanya en què s'ha insistit dràsticament en les mesures de seguretat de tots els participants. En aquest sentit, l'emergència sanitària causada per la Covid-19 ha provocat una reducció del nombre de participants i s'ha ampliat la superfície d'excavació per garantir el distanciament social. Tampoc s'ha organitzat per diferents torns de participants; s'ha generat un equip estable que ha conviscut durant les tres setmanes que ha durat l'excavació. Ha estat la primera campanya que s'ha dut a terme amb el centre d'interpretació Espai Aquae obert, ja que es va inaugurar l'agost del 2019, quan ja s'havia dut a terme l'excavació anual. Situat a l'antic castell de Caldes de Malavella, és un recinte d'uns 400 m<sup>2</sup> on es combina la recerca, la didàctica i la socialització del patrimoni. Hi ha materials originals del Camp dels Ninots de fa 3,1 milions d'anys i es proposa un recorregut per conèixer el llegat natural i cultural del municipi, forjat al llarg del temps gràcies a la particularitat de les seves aigües.

## LA XIFRA

# 3,1

**milions d'anys fa que  
amfibis, rèptils i peixos**

**van quedar atrapats al  
volcà del Camp dels  
Ninots.**